

Az ítéltábla a Kereszturi Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a Tóth Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen **közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése** iránt indított perében, a Veszprémi Törvényszék 2016. február 3. napján kelt 5.P.20.784/2014/40. számú ítéletével szemben, a felperes által 42. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felperes részére kártérítés címén 100.000,- (százezer) forintot, és ennek 2016. május 25. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát.

Köteles a felperes 15 (tizenöt) napon belül megfizetni az alperesnek 30.000,-(harmincezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 120.000,-(százhuszezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest az alperes részére 63.500,- Ft perköltség 15 napon belüli megfizetésére. Megállapította, hogy a felmerült 90.000,- Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Határozata indokolásában megállapította, hogy az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben a körletekben 2012 májusától észleltek ágyi poloska fertőzöttséget.

Az alperesi intézet 2012. december 18. napjától áll szerződéses kapcsolatban a rovar- és rágcsálóirtást végző, megfelelő hatósági engedélyekkel rendelkező "A" Kft.-vel.

Az alperesi intézetben a fenti vállalkozás az alábbi időpontokban végzett rendes irtást: 2013. szeptember 25-26. (44-44 zárka), 2013. október 9-10. (44-44 zárka), 2014. április 2. és 4. (teljes intézet), 2014. május 13. (88 zárka), 2014. május 14. (raktárak), 2014. augusztus 5-6. (44-44 zárka), 2014. augusztus 26-27. (44-44 zárka).

Garanciális irtást 2014. október 9. napján 3, míg 2014. október 16. napján 5 zárkát érintően végzett a vállalkozás, azonban az érintett zárkák nem azonosíthatók be.

Soron kívüli irtást az alábbi időpontokban végzett az alperes megrendelése alapján a "A" Kft.: 2012. december 4. (teljes intézet), 2012. december 15. (10 zárka), 2013. január 18. (8 zárka), 2013. január 29-30-31. (29-29-29 zárka és kiegészítő helyiségek), 2013. február 12-13. (44-44 zárka), 2013. április 10. (1200m2 zárka és a befogadó zárka), 2013. június 5. (4 zárka).

Az alperes az ágyi poloska fertőzöttség megszüntetése érdekében 2013. év első felében megkezdte a pozdorja ágybetétek cseréjét új pozdorja lemezekre. A 2013. január 1. napja és 2014. augusztus 15. napja közötti időszakban az alperes 262 db ágyfelszerelés (párna, párnahuzat, lepedő, matrac, matrachuzat, takaró, takaróhuzat, pozdorja ágybetét) megsemmisítését és cseréjét végezte el. A peradatokból nem állapítható meg, hogy a csere mely zárkákat érintette.

Tekintettel arra, hogy az ágyi poloskák kedvelt élő- és rejtkehelye a törött pozdorja lemez, az alperes 2014 februárjától megkezdte a törött pozdorjalemez ágybetétek lecserélését perforált acéllemezzel ágybetétre.

Az alperesi intézetben az ágyi poloska fertőzöttséget 2015 nyarára sikerült felszámolni.

A felperes 2013. február 18. napjától - a 2013. március 24-től 2014. március 31-ig terjedő időszak kivételével - 2014. április 17. napjáig tartózkodott fogvatartottként az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben. A felperes a B-06-155 számú zárkában 2013. június 4. napjától 2013. augusztus 8. napjáig, és 2013. november 5. napjától 2014. március 24. napjáig tartózkodott.

A felperes 2013. november 22. napján a felső testét ért poloskacsípések miatt orvosi vizsgálatra jelentkezett. A csípések kezelésére rázókeveréket kapott, valamint engedélyt kapott egészségügyi fürdőre. A felperes által elszenvedett poloskacsípés tünetei a kezelés ellenére nem múltak el, a felperes 2013. november 29. napján, 2013. december 6. napján és 2013. december 9. napján is jelentkezett orvosi ellátásra. Az orvosi ellátás során megállapították, hogy a felperes hátán a jobb lapocka alatti poloskacsípés begyulladt, majd a gyulladás nem szűnt, ezért a felperes részére antibiotikum kezelést írtak elő. Mivel a felperes fenti poloskacsípése a terápia ellenére továbbra sem gyógyult, sőt, 2013. december 11. napján a sebből genny ürült, a felperest 2013. december 14. napján ambuláns kezelésre kórházba szállították, ahol a sebet feltárták, a fertőzést ellátták.

A felperes részére 2013. november 22. napjától a seb gyógyulásáig, 2014. február 10. napjáig az egészségügyi fürdő biztosított volt.

Az alperesi dokumentáció szerint a felperes 2014. február 18. napján jelezte, hogy a poloskák még mindig csípi, 2014. február 21. napján pedig a felperes orvosi ellátásra jelentkezett az arcát ért poloskacsípések miatt. A felperes valamennyi poloskacsípése maradandó hegesedéssel gyógyult. A felperes hátán elszenvedett poloskacsípés olyan mértékű bőrelváltozással gyógyult, hogy az a hátán található nagyméretű tetoválás motívumának deformálódását eredményezte.

A felperes és a vele egy zárkában elhelyezett fogvatartottak 2013. december 16. napján jelezték a nevelő felé, hogy a zárkájuk poloskás. A zárkában az alperes 2013. december 19. napján saját hatáskörben, kereskedelmi forgalomban kapható irtószerrel irtást végzett.

Az elsőfokú bíróság az ítélete jogi indokolásában rögzítette, hogy a perben az 1959. évi IV. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. Kiemelte, hogy mind a büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (Bv. tvr.) 2.§ (2) bekezdés c)

pontja, mind a szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII.12.) IM rendelet 3.§-a előírja a fogvatartottak személyiségi jogainak védelmét.

Hangsúlyozta, hogy a Bv. tvr. 36.§ (1) bekezdés a) pontja szerint az elítélt jogosult a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre.

Utalt a fertőzőbetegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI.3.) NM rendelet 36.§ (1)-(2) bekezdésére és a rendelet 4. mellékletének 5. pontjára, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 73.§ (1) bekezdésére, amely jogszabályok az ágyi poloska megtelepedése és elszaporodásának megelőzése érdekében az alperes számára előírt intézkedéseket tartalmazzák.

Rögzítette, hogy az alperes a kár bekövetkeztét, az ágyi poloska fertőzöttség fennállását, az ezzel okozati összefüggésben keletkezett egészségügyi következményeket, a keletkezett hátrányt nem vitatta. Az alperes arra hivatkozott, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékok, a szakértői vélemény és a tanúvallomások alapján úgy foglalt állást, hogy az alperes az ágyi poloska fertőzöttség megszüntetése, a megfelelő higiénés körülmények megteremtése érdekében a tőle elvárható szükséges intézkedéseket megtette, erre tekintettel a Bv.tvr. 35.§ (1) bekezdése szerinti kártérítési felelősség alól magát kimentette.

Különös jelentőséggel értékelte azt a szakértői megállapítást, mely szerint a perbeli időszakban az ágyi poloska ártalom egyre fokozottabban előforduló világjelenség, a fertőzöttség Magyarországon 2009-ben csúcsosodott ki, és ennek az ártalomnak a büntetés-végrehajtási intézmények a „behurcolási” lehetőség miatt fokozottabb mértékben vannak kitéve, ezért az ellene történő védekezés is komplexebb.

Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes az ártalom megszüntetése és megelőzése érdekében a szükséges intézkedéseket megtette, az általa megrendelt írtás a szakértői vélemény alapján a szakmai irányelveknek megfelelő, alkalmas készítményekkel történt, a védekezés folyamatos volt.

A kifejtettekre tekintettel a felperes keresetét elutasította.

A perköltség viseléséről a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett, és a pervesztes felperest kötelezte az alperes részére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapul vételével mérlegeléssel megállapított 50.000,- Ft + Áfa ügyvédi munkadíj megfizetésére. Megállapította, hogy a felperes teljes személyes költségmentessége folytán a feljegyzett 90.000,- Ft eljárási illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a szerint az állam terhén marad.

A felperes a fellebbezésében az ítélet megváltoztatását, a kereset teljesítését és az alperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Megítélése szerint az alperes nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a felperes ne szenvedjen maradandó egészségkárosodást, és ne sérüljön a felperes egészséges elhelyezéshez fűződő joga.

Arra hivatkozott, hogy jelenleg az alperesi büntetés-végrehajtási intézetnél már nem áll fenn az ágyi poloska ártalom, amely alátámasztja azt, hogy hatékony védekezés mellett az intézet teljes körű poloskamentesítése megoldható.

Hangsúlyozta, hogy az alperesnek tudomása volt arról a tényről, hogy az ágyi poloska kiváló élő- és rejtőzködő helyet talált az alperesi intézet zárkáiban használt pozdorja ágybetétekben, ám késlekedett a károk elhárításával (a pozdorja ágybetét fémlapra cserélése). Arra is utalt, hogy álláspontja szerint az alperes az irtást nem megfelelő szakértelemmel rendelkező céggel végeztette.

Kiemelte, hogy az alperesi késedelem miatt a felperes huzamosabb időn keresztül embertelen bánásmódnak volt kitéve, komoly szenvedést kellett elviselnie, az elszenvedett csípések maradandó nyomait magán viseli, és a hátán lévő mély seb miatt testépítő edzéseket jelenleg nem tud végezni.

Összegezve a fentieket kifejtette, hogy az alperesi mulasztás miatt sérült a felperes egészséges élethez és emberi méltósághoz fűződő alapjoga, és emiatt az alperest kártérítési felelősség terheli.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására, és a felperes perköltségben történő marasztalására irányult.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel, és abból helyes jogi következtetésre jutott.

Kiemelte, hogy az a tény, miszerint az ágyi poloska a pozdorja lemez ágybetétben fészkel, és emiatt szükséges az ágybetétek lecserélése a fertőzöttség felszámolásához, előtte nem volt tisztázott az ártalom megjelenésének első hónapjaiban, arról az irtást végző cég csak később tájékoztatta. Hangsúlyozta, hogy a poloskafertőzöttség az intézetben 2012 májusában jelentkezett, az ágybetétek cseréjét pedig 2013 elején megkezdték. Ez álláspontja szerint nem jelent kritikusan nagy késlekedést.

Arra is kitért, hogy a szakértői vélemény szerint az alperessel szerződéses kapcsolatban álló irtócég eljárása megfelelő volt, a cég a piacon fellelhető legmegfelelőbb eljárást alkalmazta.

Hivatkozása szerint sem a szakértői vélemény, sem egyéb peradat alapján nem állítható meg, hogy a pozdorja ágybetétek mielőbbi teljes körű cseréje önmagában megoldotta volna a problémát.

Álláspontja szerint tehát az alperesi intézet mindent megtett az ágyi poloska fertőzöttség mielőbbi orvoslása érdekében.

Végül utalt arra, hogy az ágyi poloska megjelenése az alperesi intézetnek nem felróható, az a higiénés körülményektől függetlenül világszerte előfordul.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A.§ (1) bekezdés f) pontja és a (3) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el, és az alább kifejtett indokok értelmében részben alaposnak ítélte.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, a bizonyítékokat a Pp. 206. §-ában írtaknak megfelelően okszerűen értékelve, helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetéseit azonban az ítélet tábla részben nem osztotta.

Amint arra az elsőfokú bíróság is helytállóan rámutatott, a felek között nem volt vitás, hogy az alperesi intézetben 2012 májusától ágyi poloskafertőzés állt fenn, és azzal okozati összefüggésben a felperest hátrány érte (poloskacsípés). Az elsőfokú bíróságnak tehát az alperes Ptk. 339.§ (1) bekezdése szerinti kimentése körében kellett állást foglalnia.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság e körben nem kellő súllyal értékelte a rendelkezésre álló peradatokat.

Vitathatatlan, hogy az alperes az ágyi poloska megtelepedése és elszaporodásának megakadályozása érdekében a rá irányadó jogszabályi előírásoknak (18/1998. (VI.3.) NM rendelet) maradéktalanul eleget tett, sőt a jogszabály által megkívánt előírásnál (évi legalább két alkalommal történő irtószeres kezelés) nagyobb gyakorisággal végeztetett irtást a területén. A szakértői vélemény alapján az is kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes által megrendelt, és a vele szerződéses kapcsolatban lévő cég által elvégzett irtás a szakmai követelményeknek mindenben megfelelt. Ezek a tények azonban még nem alapozzák meg az alperes kimentését, mert e körben azt is vizsgálni kellett, hogy az alperes *felperest ért csípést követően* tanúsított eljárása az adott helyzetben általában elvárható magatartásnak megfelelt-e. Az alperesi kimentés megalapozására e körben nem alkalmas az elsőfokú bíróság által is értékelt körülmény, hogy a perbeli időszakban az ágyi poloska fertőzősége országos szinten óriási probléma volt.

A felperest poloskacsípés érte az alperesi intézetben, amely miatt 2013. november 22. napján igazoltan orvosi ellátásra jelentkezett. A poloskacsípés ténye az orvosi dokumentációban rögzítésre került. Ezt követően a felperes több alkalommal (2013. november 29., 2013. december 6., 2013. december 9., 2013. december 11., 2013. december 14.) részesült a poloskacsípés miatt egészségügyi ellátásban. Az alperes nyilvántartó rendszerében 2013. december 16. napján került rögzítésre, hogy a felperes és a vele egy zárkában elhelyezett fogvatartottak poloskafertőzősége jeleztek a zárkájukban.

Kétségtelen, hogy a zárkára vonatkozó poloskaártalom jelzéséről csak 2013. december 16. napján készült feljegyzés, azonban a felperes által elszenvedett csípésről készült orvosi dokumentációt követően az alperes már értesült az eseményről, a kimentés körében az ettől az időponttól tanúsított alperesi magatartás bír jelentőséggel.

A peradatokból megállapítható, hogy az alperes a felperest ért poloskacsípést követően az adott helyzetben általában elvárható intézkedések megtételét elmulasztotta.

E körben az ítélőtábla értékelte, hogy a felperes az őt 2013. november 22. napján ért poloskacsípést követően ugyan abba a zárkába került vissza, és ott egészen 2014. március 24. napjáig tartózkodott.

Az alperes nem intézkedett a felperes matracának, ágybetétjének cseréjéről, holott azok cseréje az alperes nyilatkozata szerint az intézetben 2013. január 1. napjától folyamatosan zajlott (5.P.20.784/2014/32. sz.). A felperes zárkájának teljes körű felújítására vonatkozó megrendelést pedig a 2014. május 31. napján kiállított munkalap tartalmazza.

Megállapítható továbbá, hogy a felperes ágyneműjének soron kívüli cseréjéről, mosásáról sem intézkedett az alperes (5.P.20.784/2014/32.).

Az alperes a 2013. december 16. napján történt jelzést követően nem intézkedett a felperesi zárkát érintő soron kívüli, a szakértelemmel rendelkező cég által végzett irtásról sem, annak ellenére, hogy erre az "A" Kft.-vel kötött szerződés alapján lehetősége lett volna, és ezt korábban más esetekben meg is tette (soron kívüli irtás: 2012. december 4. egész intézet, 2012. december 15. 10 zárka, 2013. január 18. 8 zárka, 2013. január 29-30-31. 29-29-29 zárka, 2013. február 12-13. 44-44 zárka, 2013. április 10. 1200m2 zárka+befogadó zárka, 2013. június 5. 14. zárka).

Az első értékelhető alperesi magatartás 2013. december 19. napján történt, amikor a felperes zárkáját saját hatáskörben, kereskedelmi forgalomban kapható irtószerekkel kezelték. Ez az

alperesi intézkedés azonban a szakértői vélemény (5.P.20784/2014/24. sz.) szerint nem szakszerű, hatékonysága pedig bizonytalan.

Megállapítható, hogy az alperes a felperest 2013. november 22. napján ért poloskacsípést követően a felperes egészségügyi ellátásán kívül, és az egyébként is késlekedve megtett, valamint hatékonyságát tekintve bizonytalan saját hatáskörű egyszeri irtáson kívül más intézkedést nem tett.

Erre figyelemmel az ítéletábra úgy ítélte meg, hogy az alperes a kártérítési felelősség alól nem tudta magát kimenteni, eljárása nem felelt meg az adott helyzetben elvárható eljárás követelményének.

Az ítéletábra hangsúlyozza, hogy önmagában a poloskacsípés *ténye* nem alapozza meg az alperes kártérítési felelősségét. Az alperesnek az nem róható fel, hogy a felperest megcsípte a poloska, hiszen a poloskacsípés bekövetkeztéig a jogszabályban előírt évi két vegyszeres irtást elvégezte, a zárkák és az ágyfelszerelések felújítását megkezdte. Mivel az alperesnek a 2013. november 22. napján bekövetkezett poloskacsípés megtörténte nem róható fel, a felperes pedig kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy az alperesi orvosi ellátás szakszerűtlenségére nem kíván hivatkozni (5.P.20.784/2014/15. sz. jkv. 1. oldal), ezért az alperes felelőssége a felperest ért egészségkárosodás (hegesedés) miatt nem volt megállapítható.

Az alperes azért köteles helytállni, mert a felperest az őt ért poloskacsípésről történt tudomásszerzést követően (akár 2013. november 22., akár 2013. december 16.) is ugyanabba a környezetbe helyezte vissza, és nem, vagy csak késve tette meg az elvárható intézkedéseket (ágybetét és matraccsere, soron kívüli ágynemű csere és mosás, soron kívüli irtás) annak érdekében, hogy a felperes részére a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezést biztosítsa. Az alperes ez által megsértette a felperes személyhez fűződő jogait, így a felperes a Ptk. 84. § e) pontja szerint kártérítést követelhet.

A személyhez fűződő jogok megsértése által okozott hátrány, érdeksérelem kompenzálására a nem vagyoni kártérítés intézménye szolgál, amely mértékének meghatározása során a bíróságnak a jogsértés súlyára, a következmények súlyosságára, illetve a felróhatóság mértékére egyaránt figyelemmel kell lennie. A perbeli esetben a felperes az alperes személyiségi jogot sértő magatartásával okozati összefüggésben a poloskacsípések kellemetlen, viszkető érzését volt kénytelen elviselni, ez a jogsértő állapot huzamosabb ideig (2013. november 22.-2014. március 24), mintegy 4 hónapig fennállt. Ezen túlmenően további hátrányok nem nyertek bizonyítást. A megállapított hátrány megalapozza a nem vagyoni kártérítés iránti felperesi igényt, azonban az ítéletábra álláspontja szerint a felperes által megjelölt 1.500.000,- Ft nem vagyoni kártérítési összeg a felperes által elszenvedett hátrányokhoz képest eltúlzott.

A kifejtettakra tekintettel az ítéletábra mérlegeléssel 100.000.-Ft összegben határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét.

A fentiek alapján az ítéletábra a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és kötelezte az alperest a felperes részére 100.000,- Ft kártérítés megfizetésére. Az ítéletábra a Pp. 215.§-ára figyelemmel az alperes kamatfizetési kötelezettségének kezdő időpontját a felperes kereseti kérelmében megjelölt időpontban (az ítélet jogerőre emelkedésének napja) állapította meg.

A felperes személyes költségmentességére és az alperes személyes illetékmentességére figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 14. §-a alapján feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli.

A felperes által követelt kártérítési összeg nyilvánvalóan eltúlzott volt, ezért az ítélet tábla a perköltség viselése körében hozott döntése során a Pp. 81.§ (2) bekezdésének alkalmazását mellőzte, és a feleket a Pp. 81.§ (1) bekezdése szerint a pernyertesség-pervesztesség arányában kötelezte a perköltség viselésére.

A felperes eredménytelenül fellebbezett 1.400.000,-Ft erejéig, ezért 10%-ban tekinthető pernyertesnek.

A felperes csekély, mindössze 10%-os arányú pernyertességére tekintettel nem volt indokolt az elsőfokú bíróság által megállapított - a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja szerint megállapítható díjnál alacsonyabb összegű - elsőfokú ügyvédi munkadíj mérséklése.

Tekintettel arra, hogy a felperes a fellebbezési eljárásban 90%-ban pervesztes lett, köteles az alperes javára megfizetni a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított - és a felperes 10%-os pernyertességéhez igazodóan a felperesnek járó ügyvédi munkadíj összegével csökkentett - másodfokú perköltséget.

Győr, 2016. május 25. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.	. Maurer Ádám sk.	. Vass Mária sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A kiadmány hitelül, Kiadó: